

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

PASCHÁLNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNEHO SYNODU _____	3
slovo našich archijerejů ke dni slavného Vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista	
SVATÝ NEKTARIJ, EPISKOP EGINSKÝ _____	4
život v překladu vладыky Kryštofa	
VELKÝ PŮST A UCTÍVÁNÍ SV. KRÍŽE _____	5
ROZHOVOR S O. DAVIDEM DUDÁŠEM _____	10
Z NETYPICKÉHO ŽIVOTOPISU VOLYŇSKÉHO DUCHOVNÍHO _____	12
dokončení	
K ČEMU VÁLKA _____	15
naš šéfredaktor na aktuální téma	
JAK ŽIJEME _____	18
JASNÝ DEN _____	19
MUDr. J. Karpowicz o neděli Vítězství pravoslaví	
PŘIHLÁŠKA NA PRAVOSLAVNÝ DĚTSKÝ TÁBOR _____	20

*Foto na titulu:
Jest Vzkříšení den, osvětleme se, lidé!*

Den Vzkříšení

*Přijde ten velký den,
kdy Kristus pro nás vstane z mrtvých.
Den slavný zářivý svatý.*

*Přijde ten velký den,
připravte se v duši, aby tělo nebylo nemocné
a přijalo svatou lásku.*

*Přijde ten velký den,
dejte aby paprsek lásky Boží
mohl být předán vám
a proniknout vaše bližní.*

Č. G. Kr.

REDAKČNÍ POZNÁMKA

V letošním roce jsme prožívali zvláštní Velký půst. Byl to půst uprostřed bitevního pole války v Iráku. Díky ještě větší dokonalosti komunikačních technologií pojem „válka v přímém přenosu“ zdomácnil v našem slovníku.

Sledovali jsme válku na niž neměli jednotný názor ani národy, které ji vedly.

Dříve lidé s napětím naslouchali vyprávění pocestného o bitce dvou sousedů ve vedlejší vesnici, dnes projíždějí tankové divize přímo obývacím pokojem našeho domova. Se svými dětmi sedíme v sedací soupravě a před námi leží v prachu mrtvolky obětí války té či oné válčící strany. K zabíjení odhodlaný voják už už přeskochí z obrazovky na náš konferenční stoleček. Statistiky se plní narůstajícími počty vystresovaných spoluobčanů. Děti se svěrují odborníkům, že se bojí. Mají děsivé sny. Duše lidí celého světa jsou zasaženy válkou.

Jistě přijdou další války, zvolme raději půst a modlitbu za nevinné oběti než bizarní šou blikající obrazovky.

Vaše redakce

PASCHÁLNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNÉHO SYNODU

Vážení otcové, sestry a bratři,

posíláme Vám velikonoční pozdrav a požehnaní a současně se s Vámi dělíme o radost a naději, kterou nám všem tento svátek svátků přináší. Bůh jej pro nás připravuje od chvíle pádu člověka jako povstání k věčnému životu. Kristovo vzkříšení je předem tajemně zobrazováno v dějinách Božího lidu. V biblické knize Exodus čteme o trpké robotě lidu v Egyptě, zemi nezavlažované rosou shůry, ale záplavami z hlubin rozvodněné řeky. Vysilující robota Božího lidu v zemi nezavlažované z nebes nám připomíná trpkou beznaděj hříšníka odtrženého od nebeské milosti. Ale Boží lid volal k Hospodinu a dostalo se mu vysvobození. Bůh svými ranami přemohl zlého vladaře a lid odešel ze země poroby. Stalo se to v noci po poslední, desáté Hospodinově ráně, jimiž zraňoval tuto zemi i jejího panovníka.

Té noci zemřelo vše prvorozené v egyptských domech, kromě těch domů, kde byl obětován Hospodinu jednorozční beránek bez vady a jeho krví byly potřeny veřeje domovních dveří. Tak krví obětovaného beránka byli zachráněni prvorození Božího lidu a všecken Boží lid vyšel té Velké noci ze země poroby do země zaslíbené. Bylo to v noci ze 14. na 15. den prvního jarního měsíce a ta noc zůstala velikou nocí Božího lidu a ten obětovaný beránek bez vady se stal věčným obrazem pravého, jedinečného Beránka bez vady, Božího Syna Ježíše Krista, který svou krví spasil Boží lid od hříchu, prokletí a smrti, aby jej uvedl do země zaslíbené zavlažované vzácnou rosou z nebes – do vzkříšení z mrtvých a věčného života.

Jako židé dodnes slaví svou Velikou noc – vysvobození a odchod z Egypta podmíněný obětí krve beránka – paschy, tak my slavíme naši Paschu – Velikou noc – začínající Kristovou obětí na kříži na Velký pátek a končící jeho Zmrtvýchvstáním brzy ráno „první den po sobotě“. Náš svátek svátků však není svátkem jednoho dne, ba ani tří dnů nebo jednoho týdne. Velkému týdnu před Vzkříšením předchází čtyřicetidenní půst, který je Božímu lidu dán na to, aby se proměnil podle obrazu Kristova, aby „odložil skutky tmy a oblékl se v plnou zbroj světla“, abychom „žili řádně jako za denního světla: ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti...“ (Řím. 13, 13) Tento půst trvá dostatečně dlouho na to, abychom se krůček za krůčkem zbavovali svých hříchů a hněvů, své duchovní i tělesné lenosti, sklíčenosti, panovačnosti nebo prázdnomluvnosti, abychom se znovu naučili čistotě, pokoře, trpělivosti a lásce, a hlavně abychom neodsuzovali své bližní, ale viděli svá provinění a přemáhali je.

To vše musíme podstoupit a musíme chtít podstoupit, máme-li mít účast na Kristově vzkříšení. Hříšníkovi se může zprvu zdát tento boj beznadějný, ale jakmile do něj vstoupí, pozná, že Pán je s ním, že mu pomáhá a že má šanci v něm zvítězit a připojit se k věčné Passé.

Dej nám Pán a Vládce všem, abychom bojovali dobrý boj, potřeli hlavy neviditelných hadů, ukázali se vítězi nad hříchem a společně radostně oslavili velký den Kristova vzkříšení.

Christos voskresе! Kristus vstal z mrtvých! Christos anesti!

Posvátný synod pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku
Pascha Kristova 2003.

+ Nikolaj
archiepiskop prešovský
metropolita českých zemí
a Slovenska

+ Kryštof
archiepiskop pražský
a českých zemí

+ Ján
episkop michalovecký

+ Simeon
archiepiskop
olomoucko-brněnský

SVATÝ NEKTARIJ, EPISKOP EGINSKÝ

Archijerejem

Po třech letech přijal Nektarios biskupské svěcení a byl ustanoven metropolitou pentapolským. I v tomto novém postavení oddaně sloužil církvi. Pro svou obětavost a dobrosečnost byl neobyčejně oblíben svou duchovní pastvou. Věřící byli na něj hrdí a říkali: „To je skutečný služebník Všemohoucího. Je vhodným a důstojným kandidátem na prvosvětitelskou katedru v Alexandrii“.

Nektarios byl pokorný, povýšení nezměnilo jeho charakter. Vyplývá to i z obsahu dopisu, který napsal jednomu monachovi: „Poukazuješ na rozdíl mezi námi dvěma. Máš na mysli to, že jsem se stal archijerejem. Ovšem, postavení je vysoké, čestné, ale nemůže změnit vztahy mezi tím, kdo ho zastává a jeho bratry v Kristu. Tyto vztahy musí zůstat stejné jako byly předtím, neboť mezi námi není žádná nerovnosti.“

Mimo jiné hodnost archijereje povznáší k pokoře. Archijerej má být prvním v pokoře. Je sice prvním, ale zároveň posledním ze všech. Jestliže je posledním, v čem je tedy jeho prvenství? Hodnost je čestná, ale není určena k ustanovení hierarchie mezi bratry v Kristu.

Mezi bratry v Kristu jsou povýšení nezávisle na svěcení pouze ti, kteří napodobují Krista, nesou v sobě Jeho obraz a blahodát Svatého Ducha. Pouze to přináší některé rozdíly a je příčinnou „nerovnosti“ mezi těmi, na kterých spočinula Boží milost. Ti, kteří mají úspěchy ve snaze dosáhnout mravní čistoty, jsou úspěšní také v sebezdokonalování.

Mohou být nedbalí archijerejové i nepokorní monaši. Bylo by dobré vědět, kdo lehčeji dosáhne mravní čistoty: zda ten, kdo žije ve světě, nebo ten, kdo žije v osamění? Kdo je výše: ten, jenž má úspěch v povýšení ve službě, nebo ten, který se cele zasvětil Bohu?

Drahý bratře, při plném vědomí své nehodnosti si nedovoluji srovnávat se s nejmenším z monachů žijících v těžkostech osamění. Ubezpečuji tě, že se skláním před tím, kdo se úplně zasvětil Bohu a v Něm žije. Jsem naprosto přesvědčen, drahý bratře, o tom, že ten, kdo žije odříkavým životem, je více než archijerej.“

Když se stal metropolitou, přijal sv. Nektarios vysoké postavení s velkou pokorou, jako Boží služebník, jenž se podřídil Jeho vůli. Vždycky se skláněl před vůlí Boží bez váhání, bez odmluv s jediným přáním: sloužit ve slávě Boží svým bližním. K tomu směřoval veškerou svou činností.

V jednom dopise vладыka napsal: „Hospodine, proč Jsi mne postavil tak vysoko? Prosil jsem Tě, abych se mohl stát jen knězem a ne metropolitou. Od mládí jsem se modlil, abys mne učinil prostým služebníkem Tvého Slova a Ty, Hospodine, mne zkoušíš tak mnohými těžkostmi. Podřizuji se Tvé vůli a prosím, abys ve mně vypěstoval pokoru a sémě dalších ctností, jak rozhodneš sám, Pane. A učin mne hodným prožít každý den se slovy apoštola Pavla: nežiji já, ale žije ve mně Kristus.“

Pomluvy a pronásledování

Je smutné, že závist pohnula některé lidi k tomu, aby donesli patriarchovi, že Nektarios pracuje tak aktivně proto, aby zaujal jeho místo. Nic podobného neměl mladý metropolita v úmyslu, neboť byl skromný a ctil svého dobrodince. Přesto patriarcha uvěřil této pomluvě a dalším, ještě horším kletvám. Vyhnal Nektarie z Egypta a zbavil ho katedry.

sv. Nektarios Eginský

Jak se asi budou z toho zodpovídat pomlouvači u strašného Soudu? Vladyka Nektarios přijal vše jako zkoušku a odjel roku 1889 do Athén. Měl v úmyslu usadit se na Svaté hoře Athosu. Ale partský biskup Damaskin mu poradil, aby zůstal v Athénách a sloužil bližním jako kazatel Božího Slova.

Vladyka poslechl. Neměl však žádné úspory a prostředky k existenci. Vše, co dostal v Egyptě, rozdál chudým a použil k vydávání duchovní literatury. Jedna z pomluv se týkala i této skutečnosti: metropolita pentapolský plýtvá penězi.

Kromě toho mu alexandrijská patriarchie stále zadržovala plat. Pomluvy provázely vladyku i do Athén. Pro čestného člověka není nic horšího než pošpinění jeho jména. Nektarios vše mlčky přetrpěl.

Pouze jednou vyjádřil svůj nesouhlas s patriarchou. Stalo se to tehdy, když si ministerstvo kultury vyžádalo na něj posudek z Káhiry. Z patriarchátu přišla odpověď, která potvrdila pomluvy. Řecký konzul v Alexandrii napsal na ministerstvo: „Odchod pentapolského metropolity byl důsledkem jeho nezodpovědného jednání a mravních přestupků.“

Tehdy napsal metropolita Nektarios patriarchovi dopis:

„Vaše Blaženstvo,

podle Vašeho mínění jsem špatný. Čtyři roky po mém nespravedlivém odvolání z Egypta žiji v bídě a těžce získávám chléb ve zdejší a nevyjadřuji se k Vašemu odsouzení. Avšak jaká svědectví o mně dnes vydáváte? V čem jsem podle Vašeho mínění nezodpovědný, čím lze doložit moji nečestnost? Na základě čeho jste mne označil za špatného služebníka toužícího po církevní moci? Jakým právem informovali úředníci patriarchie představitele řecké vlády na oficiální dotaz o tom, že jsem byl vyhnán z Egypta jako buřič a nemravný člověk?

Kde jsou ti, jež mne obvinili, kde jsou důkazy obvinění? Kde jsou svědkové? Na jakém podkladě je vytvořeno toto obvinění? Jak velké zlo jsem učinil proti Vám či komukoli z Vaší blízkosti, že mne tak odsuzujete? Čím jsem Vám ublížil? V čem spočívá moje špatnost?

Bůh je mi svědkem, že jsem nikomu nic špatného neučinil. Vždy jsem se snažil sloužit dobře. Sám máte mnoho svědectví o mých dobrých úmyslech.

Jsem připraven svědčit o tom, že vše, co se kolem mne děje, je nespravedlivé. Bůh je mi svědkem a soudcem.

S hlubokou úctou Nektarios Pentapolský“

Z knihy Charalampije Vasilopulose přeložil arciepiškop Kryštof pokračování

VELKÝ PŮST A UCTÍVÁNÍ SV. KŘÍŽE

Před tím, než dojdeme k vrcholnému bodu Ježíšova života, před tím, než dojdeme k největším tajemstvím, kříži a vzkříšení Kristově, musíme projít časem velkého půstu. Církev nám nabízí toto období, jež je nezbytné k tomu, abychom se připravili na paschální radost. Pascha, svátek svátků, může být prožita jediné po tomto projití pouští.

Velký půst trvá čtyřicet dní na památku čtyřicetiletého putování židovského národa po poušti před tím, než došel do zaslíbené země. Mojiš setrval po čtyřicet dní a čtyřicet nocí na modlitbě na Sinaji před tím, než přijal des-

ky zákona. (Ex 24,15-18) Eliáš putoval čtyřicet dní pouští, aniž by co snědl či vypil před tím, než vešel v Boží slávu na hoře Oreb. (1.Kr 19,7-15) Každé shledání s Bohem vyžaduje přípravu. I my se připravujeme, abychom se setkali se vzkříšeným Kristem a potřebujeme čtyřicet dní půstu před tím, se podílíme na Kristově životě svatého (tj. velkého) týdne.

Po svém křtu se Ježíš postil čtyřicet dní na poušti a byl pokoušen Satanem. Kristus se připravoval na to, jak bude učit, na setkání se svým lidem a na to, jak se zjeví jako Bůh. Velkým půstem a svatým týdnem nás církev

nechává sledovat kroky Páně z pouště na Golgotu, od kříže k paschálnímu světu.

Velký půst

Napodobující proroky Mojžíše a Eliáše a jdouce v Ježíšových šlépějích, bereme čtyřicet dní velkého půstu velmi vážně. Měníme svůj styl života. Dokonce i když neodcházíme na poušť, i když nemůžeme zůstat úplně bez jídla, je změna našeho životního stylu v tomto období vždy žádoucí a možná. Každý člověk si vybírá cestu, aby zachoval velký půst svým způsobem a podle svých možností pod vedením duchovního otce nebo pro děti školního věku se souhlasem jejich rodičů.

Dvě věci vypadají jako nezbytné a dokonce nepostradatelné. Za prvé je dobré věnovat více času modlitbě a duchovní četbě (Bible, církevních Otců, Otců pouště nebo životů svatých).

Hledač: „Mám málo volného času, nevím, kam bych mohl tuto četbu zařadit.“

Mudrc: „Nebere ti příliš mnoho času televize? Televize nás pohlcuje a opíjí nás daleko více, než si uvědomujeme. Budme více vybíráví při výběru programů a nalezneme pro sebe za týden více volných večerů. Čtení a modlitba by mohly dobře nahradit určité pochybné programy.

Druhým krokem je změna něčeho ze své tělesné existence, odstranění určitých zvyků, které se snadno stávají vášněmi. Tak například, ten, kdo příliš spí, může jednoduše omezit svůj spánek a věnovat tak více času Bohu. Ten, kdo se přejídá, může omezit svůj příjem potravin, vyvážit stravu. Naopak, ten, kdo je složitá osobnost a od jídla se odvrací s nechutí, může využít období velkého postu k tomu, aby získal více úcty k jídlu a vděku vůči těm, kteří mu je připravují a podávají.

Je samozřejmě nezbytné, abychom se zdržovali nadbytečného jídla a pochoutek a abychom se podělili o své úspory s ostatními. Co se jídla týče, v naší době si musíme být vědomi těžké a bolestné ekonomické nerovnováhy v našich společnostech, nezaměstnanosti a hladu ve světě.

Kristus nás v podobenství o bohatém muži a Lazarovi (Lk 16,19-31) učí, abychom

nezůstávali neteční k utrpení druhých. Dokonce i když je to nemožné, abychom nastolovali spravedlnost ve světě, vždy bychom měli udržovat naše svědomí bdělé. Využijme zvláštních sbírek pořádaných v našich farnostech během velkého půstu. Tyto sbírky jsou určeny tomuto problému. Nesmíme opominout připojit svůj dar. Tuto možnost mají lidé každého věku, hned od doby, kdy dítě začíná počítat své kapesné. Duchovní otcové vždy a všude říkali to samé:

Půst musí nezbytně vést k modlitbě a dávání almužen.

„Zdalipak půst, který já schvaluji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít? Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidíš-li nahého, obléknout ho, nebýt netečný k vlastní krvi? Tehdy vyrazí jak jitřenka tvé světlo a rychle se zhojí tvá rána. Před tebou půjde tvá spravedlnost, za tebou se bude ubírat Hospodinova sláva.“ (Iz 58,6-8)

„Každý atlet se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Já tedy běžím ne jako bez cíle; bojuji ne tak, jako bych dával rány do prázdna. Ranami nutím své tělo ke kázni...“ (1.Kor 9,25-27)

Svatý apoštol Pavel ukládá, abychom se postili, a naše úsilí srovnává s úsilím atleta. Ano, můžeme si vzít atlety jako příklad. Atleti se zdržují cigaret, alkoholu a moc tučného jídla, aby jejich těla dosáhla lepších výsledků. Stejně tak je tomu i s půstem. Tělo ulehčené vyznáním je způsobilější k modlitbě. Nikdy bychom však neměli omezit půst na pouhé tělesné cvičení. Nikdy bychom neměli zapomenout na skutečný cíl, jímž je setkání s Kristem.

Skutečně, tato změna našeho života se nesmí stát atletickým závodem. Jsme-li hrdí na zkrácení své lidské přirozenosti, na ovládnutí nadměrných požadavků těla, riskujeme, že upadneme do hříchu pýchy a budeme podobni farizeům z podobenství, jež byli před Bohem plni pýchy a arogance. (Lk 18, 9-14) Musíme-li se změnit, pak by to mělo být jako u marnotratného syna (Lk 15,11-32),

radikálním odvrácením se od zla, útekem od úpadku symbolizovaným krmivem vepřů, abychom se obrátili k Bohu. Období velkého pústu je nám dáno církví jako plodná doba, doba pro boj. To je askeze, kterou musí zažít každý křesťan.

Hledač: „Musíme-li se něčeho zříkat, jak můžeš nazývat půst plodným obdobím? Jak je plodné?„

Mudrc: „Toto období nám umožňuje prosvítit naše bytí a posílit se. Ne všichni jsme marnotratní synové (zhýralci), ale často jsme zkažené děti. Jsme velmi silně připoutáni ke svému pohodlí, ke svým potřebám (dospělí stejně jako děti).

– Co nám dává odříkání? Za prvé velkou radost. Je to vlastně osvobození se od toho, abychom se již více nepovažovali za střed světa, abychom již více nesloužili jen své sebelásce, ale abychom si uvědomili, že existuje svět, který je obýván různými druhy lidí, kteří jsou hodni toho, aby byli milováni. Je zde hodně těch, kteří čekají na naši péči, naši pomoc a také na naši modlitbu.

– Pamatuješ si na pohádku o ševci a bankéři? Chudák je šťastný a boháč pln starostí. Naučíme-li se osvobodit se od toho, co nám překáží, od naší ješitnosti a touze po moci, pak poznáme tuto štěstí, tuto radost, která rozezpívala ševce.

– Aby však toto úsilí nebylo vynaloženo nadarmo, musíme si stanovit cíl naší cesty. Putujeme k svátku Paschy, k radosti, kterou nám Bůh dává v hojnosti. Jak vcházíme do slavnostního sálu, který pro nás připravil Bůh, náš Otec. Znovu je naším průvodcem marnotratný syn. Učí nás obrácení a pokání.“

Obrácení

Obrácení (konverze) je akt změny směru, kráčení v něčích šlépějích, navrácení se k nebeskému Otci jako marnotratný syn. Obrácení, řecky *metanoia*, by se v moderní terminologii mohlo překládat i jako „návrat,„

Před tím, než se marnotratný syn vydal na cestu domů, šel do sebe, jak nám vypráví podobnoství. Jít do sebe znamená vidět jasně, mít jasný pohled na svou situaci bez jakéhokoliv falešného sebeuspokojení. Skutečně, je důle-

žitě vyhnout se děláním příliš jemných rozborů, jak by je dělal psycholog, to není cíl. Raději si je třeba skutečně uvědomit své zlo, hřích. Hřích je odcizení se Bohu, cizí země, kde se nacházel marnotratný syn, Adamovo vyhnanství daleko od ráje. Být daleko od Boha znamená být daleko od života. „*Já jsem vzkříšení a život*“, praví Ježíš. (J 11,25) Jediný Kristus nás může skrze své vzkříšení úplně smířit se životem, a to dokonce na věky.

Hřích je odloučení se od Ducha svatého, jenž dává život, je to odloučení se od církve těch, kdož jsou jejími údy. Z našeho hříšného stavu pramení utrpení, podvod, selhání, odmítání a nedostatek lásky. Sklíčenost způsobuje, že se vůči sobě i bližním chováme ničivě. Zlý¹⁾ využívá našeho špatného stavu, aby nám vzal odvahu, aby nás odvedl daleko od života, daleko od nebeského Otce a jeho království, aby nás uvěznil ve své říši zla. „*Mzdou hříchu je smrt*“. (Řím 6,23)

Jak se můžeme vyhnout zoufalství? Jak nám může pomoci tato krize svědomí kvůli zlu v nás samých a ve světě?

„Navštiv své srdce se slovem Božím jako s lampou.“²⁾ To je rada duchovního otce, jež nám v moderním jazyce znovu praví totéž, co následující Šalamounovy verše: „*Liáský duch je světlo Hospodina, to propátrá všechny nejnitřnější útroby*“. (Př 20,27)

Otevřme se Bohu s důvěrou, to je dovolení paprskům božského světla, aby do nás pronikly a ohřály nás. Musíme přijmout Krista jako svědka našeho hříchu, svědka plného lásky a milosti, neboť i on sám byl pokoušen. On je zároveň oním milosrdným lékařem, jenž uzdravuje a jenž nežádá nic kromě naší víry. On je nade vše neposkvrněný beránek, který na sebe bere hříchy světa a osvobozuje uvězněné duše.

To, co konáme v průběhu tohoto postního období, je ve světle vzkříšení. Přijměme tedy od samého začátku světlo Kristovo, abychom prosvítili naši vnitřní temnotu (Mt 6,23), tehdy zmizí naše hříchy, „*jako taje vosk před žárem ohně*“. (Ž 67 /68/3)

„*Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špat-*

né, i tvé tělo je ve tmě. Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou“. (Mt 11,34-35)

Pokání

Pokání je to, co musíme učinit, jakmile jsme již jednou jasně spatřili své nitro a uznali, že jsme hříšní. Marnotratný syn pochopil své neštěstí, uvědomil si svou osamocenost a odhadl vzdálenost, která jej oddělovala od domu jeho otce. Rozhodl se pokořit se před svým otcem a uznat svou vinu. Avšak otec jej přerušil ještě před tím, než dokončil své vyznání, a vrátil mu jeho původní důstojnost svého syna, neboť mu již odpustil a od prvního dne na něj se široce otevřenou náručí čekal.

Svatá tajina pokání, *zpověď*, je nám nabízena, abychom tak mohli dokončit týž krok jako marnotratný syn, tj. usmíření s Bohem a začlenění se mezi své bratry. Mluvit o svých utrpeních a připustit své hříchy znamená zbavit se tohoto těžkého břemene, složit jej pod křížem (kněz poslouchá naše vyznání před knihou evangelií a křížem, jež jsou umístěny na analogii).

Každý člověk je hříšný. Myslí-li si někdo, že nemá žádný hřích („bez problémů,“ jak dnes říkáme), pak se mu nedostává buď rozumu, nebo povědomí. Avšak zlo v něm existuje i nadále a poškozuje jej.

Hledač: „Proč bych měl vyhledávat kněze? Nestačí, abych si jednoduše uvědomil své hříchy a přiznal je před Bohem v skrytu srdce? Nebo takto, raději bych si vybral přítele, jemuž důvěřuji, a podělil se s ním o své starosti raději než s knězem. K čemu ona instituce kněžství?„

Mudrc: „*Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu nejsou odpuštěny“.* (J 20,22-23)

Toto jsou slova vzkříšeného Krista z večera po vzkříšení. Apoštolové přijali Ducha svatého o paschalním večeru. To byla první Padesátnice, uděláná pouze sboru apoštolů. Tímto darem ustanovil Ježíš svou apoštolskou církev a udělil jedenácti apoštolům a jejich nástupcům moc konat skutky v jeho jménu. Před svou smrtí vysvětili apoštolové biskupy a přenesli na ně tento dar skrze Ducha

svatého, aby dokončili Kristovo dílo na zemi. Biskupové zase vyslali do světa své posly na misie, aby pokračovali v díle Páně.

Ježíš putoval po cestách, procházel městy a vesnicemi, uzdravoval všechny druhy nemocí a neduhů. Každé uzdravení bylo doprovázeno odpuštěním hříchů. Skutečně, Kristus pohlíží na lidstvo v jeho plnosti, na tělo i na duši. Je-li tělo nemocné, stíny v duši jsou dokonce ještě závažnější. Archierejové a kněží přijali moc odpouštět hříchy, a to jménu Kristově, jenž uděluje rozhřešení. To se rovná uzdravení: „*Tvé hříchy jsou ti odpuštěny, vstaň a jdi“.* Musíš však být pamětliv rovněž dalšího výroku: „*Již více nehřeš“.*

Hledač: „Již více nehřeš? Ale vždyť to je nemožné!“

Mudrc: „Ano, stejně jako apoštolové se i my obáváme a ptáme se: „Kdo bude spasen?“

„*U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno“.* To je Ježíšova odpověď.

- Musíme upřímně přiznat, že jsme hříšní.
- Musíme mít víru v uzdravující moc Kristovu, jež je přenášena svatými tajinami pokání (zpovědi) a svatým přijímáním (eucharistií). To je postoj setníka, jenž pronesl tuto modlitbu: „Pane nezasloužím si, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo a budu uzdraven.“
- A konečně nesmíme již zpět upadnout do hříchu. Při každém pádu musíme odvážně začít znova, neboť každý pád nás učí pokoře a pomáhá vést naše kroky po přímé cestě pokání.

Obrácení a pokání jsou naprosto nezbytné pro každého věřícího a bez nich je duchovní život marný. Lidé, jež ve svém životě zažili jen jedno obrácení, jsou velmi vzácní (to je případ Marie Egyptské a zločince na kříži). Většina lidí, my všichni, se musíme neustále obracet, každý den či skoro každý den musíme začínat znova.,,

Hledač: „To je ale odrazující začínat stále od nuly!“

Mudrc: „Bud' obezřetný! Nedej se odradit. Právě zde na nás číhá zlý duch, protože počítá s naším zoufalstvím. Spíš naopak

bychom měli vědět, ačkoliv si to ani neuvědomujeme, že každý pád a každé uzdravení (z hříchu) nás posouvá vpřed, neboť se nikdy nejedná o pouhé opakování či návrat na nulu, ale je to poukaz k dalšímu kroku vpřed směrem ke království nebeskému. Cestou je však řada tvrdých návratů zpět k Bohu.

Velký půst je příležitostí, kterou nám dává církve, abychom se navrátili k Bohu. Celé toto období je plodnější, protože vede ke skutečnosti a nikoliv k nicotě nebo nesmyslnosti. Skutečnost, k níž vede velký půst, je Kristovo vzkříšení. „Vzkříšení je velký výbuch života v našem světě smrti.“³⁾ K účasti na plnosti života je nezbytné očištění se skrze pokání. To je důvod, proč se během velkého postu modlíme následující modlitbu: „*Pane a vládce života mého, chraň mne od ducha lenosti, sklíčenosti, pavnovačnosti a prázdnomluvnosti. Ducha pak čistoty, pokory, trpělivosti a lásky uděl mi, služebníku svému. Ó Pane a Králi, dejž, abych viděl provinění svá a neodsuzoval bratra svého, neboť tys blahoslaven na věky věkův, amen.*“ (modlitba svatého Efrema Syrského)

Hledač: „Ano, znám tuto modlitbu a rozumím ji. Umožňuje mi, abych viděl to, co je ve mně hříšné. Modlím se jí vždy, když se připravuji ke svatému přijímání. Rovněž mám rád její rytmiku a dynamiku. Nejprve ze sebe vyprázdním zlo, potom se nadýchám dobra, jež přichází, aby naplnilo mé niterné bytí.“

Mudrc: „Tvá poznámka je správná. Připomíná mi evangelní text o domu, jenž byl vyčištěn, avšak zlí duchové přišli, aby se v něm znovu usadili. (Mt 12,43-45) Očištění samo však ještě není cíl, hříchy se neodstraňují ve jménu ctnosti. To by bylo puritánství.⁴⁾ Je neúčinné, aby se někdo očistil, jestliže nezíská Ducha svatého. Získání Ducha svatého je jediný skutečný cíl křesťanského života, pravil Serafím Sarovský. Kdyby nepřišel Bůh, aby v nás přebýval, pak by naše očištění bylo marné. To je význam naší modlitby k Duchu svatému: „*Králi nebeský, Utěšiteli...*“

Zpověď a svaté přijímání

Svatá tajna pokání, zpověď, je odlišná od eucharistie. Nicméně na některých far-

nostech⁵⁾ je zvyk nikdy nepřistupovat ke kalichu bez udělení rozehřešení. To je omezení zpovědi na formalitu, na (cestovní) pas nutný k přijetí svatého přijímání. Bylo by vhodné (podle názoru některých episkopů a mnoha kněží a věřících) vykonávat zpověď méněkrát, avšak pozorněji, s důkladnější přípravou. Záleží na kněžích, aby poradili každému kajícímu, v jakém rytmu a jak často přistupovat ke svatě zpovědi. To je duchovní péče založená na potřebách jednoho každého, kterou musejí duchovní pastýři používat.

Bohužel věřícím chybí disciplína. Navrhne-li někdo méně častou zpověď, využijí toho k tomu, aby se vzdali všech svatých tajin úplně. Zpověď je důležitá a je nutné, aby znovu získala svou úlohu průvodce na cestě ke spáse. Dokonce i když oddělujeme zpověď od přijímání, spojnice mezi těmito dvěma svatými tajinami zůstává, neboť eucharistie shrnuje vše, co je na počátku, když se člověk stává křesťanem. Ten, kdo je očištěn pokáním, je ještě jednou omyt ve vodách křtu, znovu získává pomazání olejem Ducha svatého, aby se zúčastnil na hostině Království nebeského: „*Prostíráš mi stůl před zraky protivníků, hlavu mi olejem potřás, kalich mi po okraj plníš. Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žítí. Do Hospodinova domu se budu vracet do nejděšších časů.*“ (Ž 22/23/5-6)

Hostina království nebeského

Po pokání přichází odpuštění a usmíření. Následovali jsme marnotratného syna krok za krokem při jeho příhodách: proměně, obrácení, pokání a odpuštění zakončených hostinou. Je to také naše zkušenost s velkým půstem, protože náš půst by byl nepřínosný stejně jako umrtvování vlastního těla nebo puritánské sebeuspokojení a nebyla by to příprava na paschální hostinu.

„*Stůl je plný, požívejte všichni. Pokrm jest připraven, nikdo ať neodchází lačný. Všichni požívejte hostiny víry, všichni přijměte bohatství dobroty. Nikdo ať nenařiká, že má nedostatek; zjevilo se společné království. Nikdo ať nepláče nad přestupky, neboť z hrobu zazářilo odpuštění.*“

(Paschální homilie svatého Jana Zlatoústého).

Střed velkého půstu – svatý Kříž

Svátek Paschy, který očekáváme v celém průběhu velkého půstu je hostina víry, okoušení království nebeského. Abychom vešli do svatební místnosti, musíme mít podíl na kříži Páně.

Třetí neděle velkého půstu a následující týden je zasvěcen tajemství kříže. Když prožíváme tři důležité dny od Velkého pátku do Paschy, když máme podíl na kříži Páně, již není čas na to, abychom rozjímali o životodárném kříži Páně, symbolu vítězství. Celé naše bytí, naše niterná existence, celá naše osoba bude vstřípena do osoby Krista. Proto uprostřed velkého půstu pozvedá církev kříž, stejně jako pozvedl Mojžíš na poušti bronzového hada.

Z anglického originálu knihy „The Incarnate God„ vydané v „St. Vladimir’s Seminary press„ roku 1995 přeložil Miroslav Kudla.

Poznámky: Zlý: Jedná se o jmen daných knížeti démonů. Jedná se o hada z knihy Genesis, dábla (řecky diabolos, což znamená rozdělitel), neboli satana, svůdce celého světa.

J. R. Bouchet: Hledáš-li Boha (francouzsky), Paříž 1981, str. 49.

Ignatius Hazim: Vzkříšení a moderní člověk (francouzsky), Ed. An-Nour 1970, str. 71.

Puritánství: Učení puritánů, jež žijí podle velmi přísných morálních principů, řídí se velice strohými a přísnými pravidly. Zvláště v ruské a rumunské církvi je nemožné přijmout eucharistii bez udělení rozhřešení od hříčků. Avšak v řecké a srbské církvi je zpověď vykonávána méně často, např. před velkými svátky nebo v případě těžkého hříchu *dokončení příště*

ROZHOVOR S O. DAVIDEM DUDÁŠEM

Otče, absolvoval jste v Rumunsku pravoslavný seminář. V čem vidíte význam semináře pro pozdější službu duchovního?

Ten význam je zásadní, základní a obrovský. Studium obyčejných teologických fakult různých univerzit, ať už jsou to u nás různé teologické fakulty v Praze, ale i v Olomouci včetně našeho detašovaného pracoviště, je spíše teoretické. V semináři se jedná o skutečnou teologii v praxi, modlitbu. Dovolím si říci, že se jedná o určitý životní styl. Seminář se stává školou života. Pět let života v rumunském semináři je opravdovou školou, obrovskou přípravou pro kněžství. Je to přímo duchovenské vojenské cvičení. Jde o to být vojákem Božím ve válce proti zlu, proti nenávisti. Pro tento boj je život v semináři nesmírně důležitou přípravou

Mohl byste nám život v semináři popsat?

Pokud má být život v semináři přípravou pro budoucího kněze, musí být tvrdý. Kompromisy nejsou přípustné. Pravoslaví nepripouští kompromisy. Jakýkoliv kompromis je

kompromis s ďáblem. Od prvního dne v semináři nastává drsná realita. Skutečně tvrdý život. Zakoušel jsem jej, jako jediný cizinec, možná ještě složitěji. To znamená, jak oni říkali, seminární styl života. Jde o pochopení určitých životních pravidel a jejich přijetí. Než jsem začal studium teologie, musel jsem se naučit jazyk. Na počátku jsem neuměl říci ani dobrý den. Bylo důležité naučit se cizí jazyk do té míry, abych ne za několik měsíců, ale týdnů zvládl složitě studium. Jde tedy o zvládnutí cizího jazyka, životního stylu v cizí zemi, v semináři a celkového jednání bohoslovců. To vše pro mne bylo velmi těžké. První měsíce jsem bojoval s pokušením. Jestli zůstat v Neamt nebo odejít.

Můžete nám popsat bohoslužebnou stránku života v semináři?

Od prvního dne života v semináři jde o zařazení se do pravidel života v semináři. Denní program seminaristy začíná ve třetí čtvrtě na šest a končí v jedenáct hodin v noci. Samozřejmě že celý den je vyplněn modlitbou, povinnostmi a studiem. Den začíná modlitbou, pokračuje liturgií, studiem, nějakými pře-

stávkami, večerní bohoslužbou, studiem. Celý den je naplněn prací a modlitbou.

Zmínil jste také o monastýrech, které byly vždy strážci pravdy Pravoslaví. Mohl byste nám něco říci právě o monastýrech v Rumunsku, jak jste je viděl a poznal?

Já osobně se domnívám, že rumunská pravoslavná církev má snad nejvíce, zdůrazňují, živých monastýrů. Ne monastýry, které se proměnily v muzea, ale opravdu živé monastýry naplněné monachy. Naplněné modlitbou. Význam monastýrů je obrovský. Věřící je tak vnímají a je zajímavé, že s jakouliby životní událostí, životním zlomem, s radostí, ale i s utrpením se přicházejí podělit nebo třeba poradit do monastýrů za svými duchovními otci, za svými starci. Není to něco, co je na okraji společnosti, anebo mimo společnost. Monastýr a otcové duchovní stojí v centru, hrají v životě lidí velkou úlohu. Jakékoliv činy či události, které se mají stát nebo staly, vycházejí z rad duchovních otců, z monastýrů. Monastýry nestojí na okraji, ale významně zasahují do života člověka.

Pokud srovnáme život rumunské pravoslavné církve a pravoslavné církve u nás, čím myslíte, a je toho jistě mnoho, nás může rumunská pravoslavná církev inspirovat?

Zřejmě svou živostí, svou energií. Nesmíme také zapomínat, že lidé žijící na území dnešního Rumunska stáli na počátku křesťanství a rumunská církev toto dědictví ochraňuje a rozvíjí. Dnes nám mohou být vzorem svou dynamičností. Čím se projevuje tato dynamičnost? Za prvé živými monastýry. Za druhé odpovídají na základní otázky společnosti, velice rychle reagují i na nedostatky té společnosti. Na křivdy, které se dějí. Pokud budeme hovořit o kultu, slouží jako jedna z mála, která ke svým věřícím hovoří současným jazykem. Samozřejmě že i u nás se slouží česky, ale jsou církevní obce, kde se slouží staroslověnsky, jako by tyto jazyky byly souběžné. Rumunská církev tam, kde jsou Rumuni, používá současnou rumunštinu. To má velký význam pro věřící. Církev oslovuje celou společnost, od dětí až po staré lidi.

Církev pracuje i sociálně, pomáhá chudým. Tudiž se nebrání spolupráci například s Katolickou charitou na zlepšení situace sociálně slabých. Samozřejmě že rumunská pravoslavná církev je v jiném postavení než česká, ale toto jsou směry, kde bychom se mohli inspirovat.

Otče, řekl jste, že rumunská církev oslovuje věřící každého věku. Mohl byste popsat, jak probíhá výchova dětí v církvi?

Církev tam není vnímána, a vím to ne proto, že mi to někdo řekl, ale z praxe, ze života, jako něco, co je mimo společnost. Život církve a život společnosti jsou prolnuty myšlením lidí. To znamená, že děti jsou už od malička vedeny, aby se snažily svá srdce otvírat Bohu. Nejsou nuceny chodit do církve, do chrámu. Nejsou nuceny být věřícími, ale je jim tato možnost nabízena od malička, od narození. Ony tohoto velikého Božího daru využívají. Setkal jsem se s takovou věcí, která je zvláště pro nás velice zajímavá. Byli jsme na školách a hovořili jsme s žáky a ti nám říkali, že si vlastně ani nedovedou představit, že by v Boha nevěřily, a že snad musí být blázen člověk, který řekne, že Bůh není. A tak vlastně hovoříme o dvou různých světech. O jednom velice chudém, ale prostoupeném vírou, a druhém, který je zabezpečen materiálně, ale velice strádá duchovně.

Existují v rumunské pravoslavné církvi akce pro děti, tak jak o tom slyšíme u nás, například biblické hodiny, letní dětské tábory, apod.?

V Rumunsku existuje místní obdoba Syndesmosu. Ve školách je předmět náboženství. Setkal jsem se s tím, že ho nevyučují pouze učitelé, ale i samotní farní kněží. Tím jsou velice spjatí s dětmi, i to je významná aktivita církve. Samozřejmě že každá farnost pořádá nejrůznější akce pro děti. V obcích mají ženy svá sesterstva nebo muži bratrstva a i ta vymýšlejí různé akce pro děti.

Víme, otče, že v současné době připravujete zvláštní duchovní slavnost spojenou s panychidou v Letech u Písku. Můžete nám říci, co pro vás toto místo znamená? Zároveň se zeptám, co může dát pravoslav-

ná církev právě tomuto místu a jak by toto místo měl vnímat celý český národ?

Toto místo je důkazem historického faktu o tom, že se náš národ někdo snažil vyhladit. O tom, že byli zabíjeni muži, ženy a děti ne kvůli tomu, že něco zlého provedli, ale kvůli tomu, že byli černí. Že byli cikáni. Proto byli vražděni a ponižováni. Nacisté se je pokoušeli vyhladit. Myslím, že dnešní společnost, která dědí nemoci té společnosti, která se pokoušela o toto vyhlazení, by si to měla uvědomovat. Konkrétně v České republice od roku 1989 do dnešního dne bylo ze stejného důvodu, tedy proto, že byli černí, zavražděno třicet lidí. To svědčí o tom, že ani dnešní společnost padesát let po hrůzách druhé světové války stále není schopná přijmout tu velikou pravdu, že jsme si všichni rovni. Ani nehovořím o tom, jak o této věci hovoří Písmo, neboť tato společnost tyto pravdy nepřijímá, nevěří.

Toto místo je ve mně. Připomínám si velkou víru otců, matek, kteří umírali pro Krista, pro víru. A tito lidé možná také svým způsobem umírali pro Krista, protože každý člověk je obrazem Božím. A pokud budu ubližovat

tomu nejmenšímu, pokud budu ubližovat člověku, ubližuji i Bohu.

Ptal jste se, co může dát tomuto místu pravoslavná církev?

Ano, vím, že 8. dubna, u příležitosti mezinárodního dne Romů, přichází pravoslavná církev s křížem, s modlitbou na toto místo nezměrného utrpení. Jak to vnímáte vy, jako Rom a pravoslavný kněz?

Tuto historickou událost nevnímám pouze jako symbol, ale jako obrovské, veliké Boží vedení, neboť právě pravoslavná církev byla jako jediná, stejně jako Romové, vražděna, zakázána. Je Božím vedením, že církev, která byla vražděna, přichází na místo, kde byli i Romové vražděni. Musíme si také připomenout, že osmdesát procent romské světové populace se hlásí k pravoslaví. Romové, když kdysi přicházeli z Východu, nepřicházeli jako pohané, ale jako pravoslavní křesťané. A tak vnímám, že církev otců a matek přichází za svými dětmi, kterým, sama trpící, pofouká tu bolístku. Také vidím symboliku Kříže, kdy společně neseme utrpení na Golgotu, kdy společně neseme odkaz našeho Pána Ježíše Krista.

Otče, děkuji Vám za rozhovor.

připravil Boris

Z NETYPICKÉHO ŽIVOTOPISU VOLYŇSKÉHO DUCHOVNÍHO

dokončení z březnového čísla

Tvrdý dopad 2. světové války 1939 – 45

Připojení celé Volyně k sovětské Ukrajině (1939) vneslo i do církevního života nová tvrdá ustanovení státních úřadů. Farář dle úředního pojmenování se stal „sloužícím kultu“ (služitel kultu). Finančním úřadem byla vyměřena daň (kultsbor) za používání chrámu k bohoslužebným účelům s odůvodněním, že chrám je ve státním vlastnictví. Jednou zaplacená daň mohla být znovu vyměřena ve vyšším rozsahu. Ohlas hulečských farníků vyzněl pro duchovního jednoznačně povzbudivě: „Pane faráři, my vás v tom nenecháme“. Horentní daň se podařilo uhradit cestou „chození s modlitbou a svěcenou vodou“, při čemž se projevila štědrost a obětavost farníků. To církev

ni obec i duchovního zachránilo v prvním střetu se státní mocí.

S časem však nastala nová a závažnější forma perzekuce: organizované vyvážení na Sibiř. Ohroženi byli především „třídní nepřátelé“ (kulaci, bývalí státní zaměstnanci, polští osadníci a apod.). Obava, kdy přijdou na řadu ostatní nespolehliví, však doléhala neodbytně, jelikož „sloužící kultovním účelům“ byl osobou zbavenou volebního práva a tím jen trpěnou a tedy v podstatě nežádoucí. Jeho děti např. neměly šanci získat stipendium, tj. státní studijní podporu. Starostlivou „mátušku“ to přimělo ke sbalení důležitých věcí na cestu. Při předem neohlášené deportaci byl totiž vymezen jen krátký čas na sebrání, naložení a odvoz na nádraží. Řídila se tím, že při shonu a v chvatu možno na

důležité a závažné věci zapomenout, čemuž chtěla předejít připravenými ranci.

Do vyhrocené nejistoty příštích neperpektivních dnů vypukla sovětsko-německá válka a vzápětí následovala německá okupace, s níž se mnohé změnilo a nastaly zase nové problémy. Odpadl dosavadní tlak na kolektivizaci v zemědělství, na všestranné potlačování vlivu církve, jakož i strach z vyvážení nežádoucích obyvatel kamsi na Sibiř, přibýly však jiné starosti: vyvážení lidí na práci do Německa; a doléhaly různé důsledky změněné politické situace. Jedním z nich bylo rozšíření a upevnění vlivu a dosahu ukrajinského nacionalistického hnutí.

V pravoslavné církvi se projeвило vyhlášením ukrajinské autokefální církve biskupem Polikarpem sídlícím tehdy v Lucku. Přihlášení hulečského faráře k ukrajinské autokefální církvi bylo vyvoláno spíše opozičním postojem vůči sousedním církevně-slovansky orientovaným duchovním než pouhou snahou o upevňování ukrajinské pravoslavné autokefality, i když v otázkách bohoslužebného jazyka se jednoznačně klonil k posílení církve národní.

Čeští příslušníci hulečské farní obce vnímali dění v církvi mnohem klidněji a zdrženlivěji (pragmatičtěji) než jejich ukrajinští sousedé a spoluobčané. Ukrajinské národní otázky se jich přímo netýkaly, a tak se snažili o udržení přísné neutrality. Také – na rozdíl od Ukrajinců – se u nich uplatňoval více sekularizovaný postoj stručně vyjádřený formulí: faráře potřebuji 3x za život – při křtu, při svatbě a při pohřbu.

Proto duchovní této česko-ukrajinské farnosti ve věcech aktivního církevního života více než na české – spoléhal spíše na ukrajinské farníky, u nichž snáze získal pomoc např. v případě, že bylo třeba zastoupit chybějícího sbormistra nebo žalmistu (psalmoščíka) apod.

Ve druhém roce okupace se zjevným podnětem k velkému shromáždění lidí z širokého okolí stala slavnostní pobožnost u kozácké mohyly (kurhanu), která stála na farní půdě za obcí. Pocházela z dob kozáckých válek.

Před slavností byla nově upravena. Projev duchovního byl zaměřen ryze vlastenecky bez politických formulací nebo výzev. U shromážděných měl živý kladný ohlas. Mezi obyvatelstvem se na tuto událost dlouho vzpomínalo.

Do této doby (1942) spadá také začátek ozbrojeného podzemního ukrajinského hnutí odporu proti německé okupaci, což vyhrotilo celkovou situaci politicky, hospodářsky i společensky. S přibližováním se fronty v průběhu r. 1943 se životní podmínky obyvatelstva na tomto území zmítaném krutou partyzánskou válkou stávaly místy až katastrofálnímu.

Po přechodu fronty na přelomu r. 1943–44 byla v oblasti obnovena sovětská vláda. Ta přinesla mj. i odvody branců. Čeští osadníci velice usilovali o možnost vstupu do československé zahraniční jednotky místo do Rudé armády, což se jim nakonec podařilo. Novým čl. brancům žehnal hulečský farář při slavnostní bohoslužbě a vyslovil přání a naději, že dojdou s čl. armádou až do jim dosud z vlastní zkušenosti neznámé Prahy. Vzpomínal při tom na svoji vlastní návštěvu české metropole, kterou se mu ještě dávno v dobách jeho mládí podařilo uskutečnit.

V té době – již ke konci války – se sovětská vláda zaměřila na postupné potrestání všech „antisovětských živelů,“. Mezi ně byli řazeni hlavně aktivisté ukrajinského nacionalistického hnutí, ale též všichni, kteří byli podezřelí z jakékoli sympatie tomuto hnutí projevené. Často stačilo pouhé nařčení a udání.

Hulečský farář, jehož přátelské styky s ukrajinskými farníky byly dobře známy, stejně jako jeho příklon k biskupu ukrajinské autokefální církve Polikarpovi, (který mezitím uprchl na Západ) byl začátkem r. 1945 zatčen. Byl obviněn dle článku 58 o protisovětské propagandě, za což se tehdy při soudních procesech nevyměřoval nižší trest než 10 let nucených prací. Dle známých praktik stačil jeden vynucený podpis, jímž se obžalovaný přiznával. Průběh a shromažďování usvědčujících materiálů charakterizuje

otázka vyšetřujícího soudce: „Proč vás vaši ukrajínští farníci měli tak rádi“? Na odpověď: „považuji to za svoji zásluhu“, podotkl vyšetřující: „neříkejte, vše víme“.

Když se o otcově zatčení dozvěděl – vlastně jen náhodou – jeho syn v Praze, kam přišel na konci války jako příslušník 1. čsl. armádního sboru, snažil se intervenovat na různých čsl. úřadech a institucích za možnost, aby otcí bylo povoleno – v souvislosti s očekávanou repatriací Volyňských Čechů – odpykání trestu v ČSR. Skutečně se podařilo, že rozsudek byl znovu revidován, ač není s určitostí známo, zda to bylo z podnětu čsl. ministerstva zahraničí či činitelů čsl. pravoslavné církve, která byla právě převedena z dosavadní jurisdikce srbské pod moskevskou, což v dané situaci mohlo mít příznivý vliv.

Výsledkem revize procesu byla změna původního paragrafu (odsouzení za protisovětskou agitaci a propagandu) za jiný, který na rozdíl od původního spadal pod tehdy vyhlášenou amnestii. A tak se stalo, že se překvapivě nenaplnil odhad strážného, který po původním rozsudku při odvádění ze soudní síně 68 letého vězně odsouzeného na 10 let nucených prací cynicky podotkl: „Tobě, starče, to stačí“ (jinými slovy – odsud už nevyjdeš).

Závěr životní cesty

Po oficiálním propuštění z pracovního tábora vstal nový, téměř nepřekonatelný problém – dopravit se domů. Psal se r. 1947, spoje byly přetížené a přeplněné. Hladový a vysílený bývalý politický vězeň se vícekrát marně pokoušel dostat do stále přeplněných, nepravidelně jedoucích vlaků. Když se to nakonec přece jen podařilo, přicestoval do Zdolbunova – nejen vyzábly na kost, ale ještě nakažený „růží“ a ve vysoké horečce. Dojít domů (cca 10 km) již nebyl schopen. Tak ho v bezvědomí ležícího u cesty nalezl, poznal a přivezl domů jeden farník, který se povozem právě vracel z okresního města....

Přivolaný místní lékař nedával valné naděje. Jen s potížemi nalezl na vyhublém těle pacienta sval, do kterého bylo možno vpíchnout potřebnou injekci. Pozvolné velmi opatrné vyživování v domácí péči jej však

nakonec vrátilo k životu a tím umožnilo i jeho repatriaci.

Po návratu do ČSR v roce 1947 nezbylo než začít od začátku. Byl to uznalý školní inspektor v Rakovníku, který navrhl a schválil postavení smluvního učitele nově zaváděné ruštiny na měšťanské škole v Kolečovicích.

Mezi tím volyňský duchovní postupně organizoval nově založenou církevní obec v Hořovičkách s pobočkami v Oráčově, Drahouši a v Kolečovicích. Tam sloužil – nehledě na důchodový věk – až do svých posledních dnů (téměř do 85 let).

Ve čtyřicátých letech pojem ekumenizmu se teprve tvořil. Ani ještě na obzoru nebylo odvolání klatby a vzájemného odsouzení mezi historickými církvemi. Kolečovicích, kde také reemigranti našli nový domov, byl římskokatolický kostel spravovaný farou v Kněževsi. Bohoslužby se zde v těch dobách konaly jen nepravidelně. Na dotaz, zda by v tomto kostele mohl pravoslavný duchovní odsloužit mši (liturgii), byla odpověď záporná s vážně míněným odůvodněním, že v takovém případě by bylo nutno kostel vždy znovu vysvětit...

S pomocí místních volyňských farníků bylo proto zajištěno zhotovení ikonostasu a upravena modlitebna v přízemí bývalé školy v Kolečovicích, která pak sloužila až do r. 1963.

Kdyby byl býval dotázán ohledně závěru svého snažení a údělu, volyňský pravoslavný duchovní by byl zřejmě souhlasil se svým profesorem kremeneckého semináře. Ten kdysi na dotaz studenta, zda mohou být rovněž spaseni i jinověrci, taktně a výstižně odpověděl: „Ovšem, že mohou. Ale naše cesta, o níž vás zde v semináři učím, je přímá a nespolehlivější. Svého seminárního profesora rád s porozuměním vzpomínal a citoval.

Jeho spletitá životní cesta vyžadovala také v manželství překonávání výrazných rozdílností povahových i těch, které plynuly z odlišného rodinného prostředí, výchovy i tradic. Všechny tyto okolnosti hluboce poznamenaly celou nelehkou a strastiplnou životní dráhu smíšeného manželství, které i přesto trvalo 58 let...

Boris Zajíc

K ČEMU VÁLKA?

Takovou otázku si lidstvo této planety položilo v uplynulých padesáti letech nespočetněkrát.

Skutečně jsme byli několikrát na pokračí války. Nikdy k ní díky Bohu nedošlo. Lidstvo si vymyslelo na sebezničení „dokonalé“ prostředky. Je známo např., že do jedné hrsti lidské dlaně se vejde tolik „nejproduktivnější“ otravné látky, která dokáže zničit trojnásobek všeho živého na zemi, nemluvě o jaderných zbraních, jejichž hrůzný účinek je všeobecně známý.

A světe div se, jaderná zbraň je dnes už dostatečně zastaralá. Dnes jde především o to zničit (vojensky řečeno) živou sílu. Kulturní vývoj lidstva pokročil tak daleko, že boží stvoření na zemi nazývá „živou silou“. Pokročil? Kupředu, nebo zpět? O kolik století?

Lateránský koncil prohlásil kuši neboli samostříl za zbraň nelidskou, která nemá být v boji proti člověku používána. Zakázal ji. Psal se úplný počátek století čtrnáctého... Je jisté zajímavé si to připomenout právě dnes.

Válečný konflikt může vzniknout různě. Dnes většina států této planety vlastní dalekonosné střely, které mohou z jakéhokoliv místa zasáhnout každý cíl na zemi či ve vesmíru. Způsob vypovězení války může tedy odpadnout.

Na druhé straně by patrný konflikt vznikl lokálně, střetem jedné země s druhou. Zřejmě by se pak rozšířil, neboť v dnešní době hranice států a zemí nejsou nejmodernějším druhům zbraní nedostupné a nepřekročitelné. Stačí pak jen zaměnit zbraň klasické za zbraň hromadného ničení. Nosiče či rakety jsou na světě. Jinými slovy: kterákoli místní válka se může kdykoliv změnit ve válku světovou.

To je hlavní nebezpečí, hrozící lidstvu. Nelze proto připustit dnes žádnou válku, byť vypadala (pokud tak válka vůbec vypadat může), sebe neviněji.

Zcela nepokrytě se mluví o válce proti Iráku. Důvody jsou zřejmé: osobnost diktátora,

ignorance rezolucí OSN, militantní islám, uchylující se k teroristickým praktikám, z nichž nejhrůznější se uskutečnila v září předminulého roku proti USA. Na druhé straně se ovšem také mluví o snadném získání zásob ropy a jiných důležitých produktů. Není úkolem těchto řádků posuzovat úroveň světové politiky i když chápu, že nebezpečí terorizmu a militantního islámu je velmi veliké. Přece však si myslím, že toto vše je líc mince.

Její rubem zůstává existence, či spíše neexistence obyvatelstva země, která i tak je dost bídná a může se stát ještě daleko horší. Vidím trosky obytných budov a krvavé zpusťování životů lidí, jejichž jediným proviněním je, že žijí v Iráku.

Slyším hrůzný pláč k smrti vyděšených dětí, v křeči strachu sedících u trosk domu, pod nimiž jsou jejich mrtví rodiče a drazí. Jakoby se tu znovu připomínalo v nedávných letech uplynulé bombardovací běsnění na půdě Jugoslávie, běsnění zcela neodůvodněné a o to zločinnější...

Toto je pravý rub mince, kterou budou odpovědní činitelé této planety vrhat pro válku, nebo proti ní. Její dopad je strašný...

Domnívám se, že v silách států naší planety je této válce zabránit. Diktátorovo úsilí je nalomeno. Vyjednává a je ochoten zásadám OSN se podřídit. Zdá se, že diplomacie je dnes více na místě, než dvousečný meč. My, kteří jsme hrůzy války prožili, musíme dát přednost mírovému úspěšnému jednání právě proto, že víme, jaká válka je. Ta další by si v krutosti už nezadala s ničím, než s pozemským peklem. My tak můžeme usilovat o to, aby veřejné mínění lidstva této planety naše přání podpořilo a zabránilo prolévání potoků krve nejen vojáků, ale, jako je tomu v každé současné válce, především osob, které s vojenstvím nemají nic společného. Z nich na prvním místě jsou nevinné děti...

A ještě něco velmi podstatného. Jsme pravoslavní křesťané a hlásíme se hrdě ke křesťanské kultuře. Kristovo učení, tak lapidárně obsažené v Novém Zákoně, nemluví

ani jedinou větou o skutečném násilí ať duševním či fyzickém. Aniž by s ním souhlasilo, nebo ho dokonce podporovalo.

Ani jediné písmeno nepoukazuje na trest smrti nebo na válku v jejich faktických důsledcích. Křesťan se ovšem musí bránit, neboť tělo i duše jsou dary Božími. To je však skutečnost mezní, hraniční.

HISTORICKÉ SETKÁNÍ PŘEDSTAVITELE PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE SE SVĚTOVOU REPREZENTACÍ ROMŮ SE USKUTEČNILO V PÁTEK 14. BŘEZNA T. R. V METROPOLITNÍ RESIDENCI NAŠÍ CÍRKVE.

J. Vp. vladyka Kryštof, arcibiskop pražský a českých zemí bratrsky přijal pana Rudko Kawczynski, představitele Romského národního kongresu (RNC). Pan Kawczynski je veliký přítel sv. pravoslaví a s naším vladykou hovořil o rozvíjející se duchovní práci církve mezi Romy. Vzácný host požádal pravoslavnou církev (80% světové romské populace se hlásí k pravoslaví), aby duchovně ochránila tradiční hodnoty a víru Romů. Dále hovořil o veliké milosti, jež se mu díky tomuto setkání dostalo. Požádal vladyku arcibiskopa o posvěcení nového vozu, jež se v zápětí uskutečnilo před rezidencí.

V závěru této návštěvy přijal také pozvání naší církve ke slavnostnímu vysvěcení chrámu Nejsv. Trojice v Rokycanech, to se s Boží pomocí uskutečnil v Den Sv. Trojice v úterý 17. června t. r.

Vzácný host z Německa dále pokračoval ve své návštěvě právě v Rokycanech a v neděli 16. března se zúčastnil sv. liturgie s vynášením sv. ikon na neděli pravoslaví.

Po slavnostním obědě a setkáním s místními Romy odcestoval s novou nadějí a přáním pomoci zvelebit chrám Nejsv. Trojice.

o. David Dudáš

RANNÍ BOHOSLUŽBA V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PARLAMENTU ČR

Dne 27. února 2003 vladyka Kryštof vykonal ranní bohoslužbu pro věřící členy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Mimo jiné podtrhl význam opakované volby hlavy státu. Druhý den pak se volba nového prezidenta uskutečnila. Vladyka hovořil ve své promluvě k poslan-

V Iráku dnes stojíme za touto hranicí. Boží nebe, klenoucí se nad boží zemí, je zahaleno nejtemnějším dýmem, který naše starší generace na vlastní oči viděla a cítila – dýmem válečným.

Čestmír Gorazd Kráčmar

cům o Bohu Stvořiteli, který je Tvůrcem všech věcí viditelných i neviditelných:

nepodobá se ale stvořiteli, který dům dostavěl a odešel za jinou prací. Sám Ježíš Kristus říká: „Otec můj stále pracuje“ (Jn 5, 17). „O vše stvořené pečuje silou svého Slova“ (Žid. 1, 3). Přírodní zákony nejsou ničím jiným než moudrou Boží vůlí.

Svět leží v rukách Božích. Jakákoliv změna v něm je právě projevem Boží vůle. Bůh jako původce přírodních zákonů je také původcem jejich změn často lidskému myšlení nepochopitelných. Nadpřirozené, člověka často ohromující a přivádějící v úžas, je projevem tajemné harmonie světa a má v něm vždy prorocký význam.

Lékaři jsou stále svědky uzdravení, které moderní medicína nedovede vysvětlit. Každé uzdravení znamená návrat do normálního lidského stavu, kterým není nemoc, ale zdraví. Zázračné uzdravení slouží jako svědectví, že mimo svět přírodních sil je ještě svět vyšší, harmonický a dokonalý. Dokazuje

Vladyka Kryštof s představiteli Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Zleva od vladyky místopředseda Poslanecké sněmovny Ing. Jan Kasal.

existenci Tvůrce, který nejenom bdí nad viditelným světem, ale vede jej k dosažení vyšších cílů.

Živou víru v Boha, ale většinou neprobudí žádná nevysvětlitelná uzdravení. Mnoho lékařů v Boha nevěří, i když se osobně setkali s mnoha pro ně záhadnými projevy Boží síly na svých pacientech.

Víra je dar Boží a upevňovat jej můžeme modlitbou a uskutečňováním lásky k Bohu a bližnímu. Za všechno bychom měli Bohu být vděční. Vděčnost nás činí účastníky věčného svazku lásky Boha a člověka.

archiepiskop Kryštof

JASNÝ DEN V KARLOVÝCH VARECH

16. března byl jasný přívětivý den. V Karlových Varech jsme v chrámu sv. Petra a Pavla oslavili svátek Neděli pravoslaví za přítomnosti Jeho Vysokopřeosvícenosti vладыky Kryštofa, četných duchovních a představeného chrámu sv. Petra a Pavla o. Gennadije Bud'ka.

Karlovarská obec a mnozí pravoslavní pacienti a zahraniční hosté si velice považovali toho, že právě tento svátek, který lze nazvat také svátkem jednoty pravoslaví, pocítil svou přítomností náš archiepiskop pražský a českých zemí vладыka Kryštof. Byzantský chrám, ve kterém se již do současnosti modlili generace věrných, opět zažil процitěnou

archierejskou bohoslužbu a velebný děkovný moleben k Neděli pravoslaví v jazyce svatých Cyrila a Metoděje tj. v církevněslovanském jazyce.

Důstojná vznešenost, charisma liturgie spočívající v kráse plného sloužení a moudrá a poučná slova kázání vладыky Kryštofa nám zpřítomnila děje dávno minulé, ukázala jejich aktuálnost, hluboký význam a radostný smysl svátku ortodoxie.

Bylo to v roce 842 v Konstantinopoli v neděli prvního týdne Velkého postu. Podle kronikářů byl překrásný jasný den, kdy nepřeborné množství lidí zaplňovalo ulice a směřovalo k chrámu Svaté Moudrosti. Lid zachvacovala sváteční radostná nálada. Otevřely se dveře nádherného chrámu a ulicemi města procházelo sváteční církevní procesí. Paprsky slunce se odrážely od korouhví, ikon a rouch duchovních. Sám patriarcha Metoděj a mladý byzantský císař Michal III. i jeho matka císařovna Teodora kráčeli v procesí. Zpěv chóru i veškerého lidu mohutněl a majestátně zněl ku chvále Boha. Konstantinopolská církev oslavovala konečné duchovní vítězství nad herezí a obrazoborectvím (ikonoklasmem), oslavovala triumf ortodoxie – Svátek pravoslaví.

Před 70 lety, v r. 1717 totiž nastoupil na byzantský trůn císař Lev III., který si všiml, že mnozí, především venkovští obyvatelé, nesprávně uctívají ikony : nerozuměli, že uctíváním ikon se obra-

cejí na toho, kdo je na ikoně vyobrazen, ale myslí na ikonu jako na sám předmět uctívání.

Lev III. místo toho, aby se postaral o rozšíření správného chápání úcty k svatě ikoně, úplně zakázal ikony, vyhlásil ikonoklastické edikty.

Jeho syn, Konstantin V. Kopronymos ještě silněji pronásledoval zastánce tradiční úcty prokazované ikonám. Tato situace trvala skoro 70 let.

Teprve císař Konstantin VII. Porfyrogenetos zakázal tato pronásledování.

V r. 787 se konal v Nikaji VII. ekumenický sněm, kterým byla zrušena ikonám nepřátelská rozhodnutí a obnoveno jejich uctívání. Ustanovil svatě zachovávat tradici, která pochází z apoštolských dob.

Vítězství netrvalo dlouho. Nástupci Konstantina VII. opět pronásledovali uctíváče ikon. Theodor Studit, představený slavného Studického monastýru byl vyhnán, ale z vyhnanství psal do Konstantinopole mnohá posláná, ve kterých posiloval ducha pronásledovaných a vléval do jejich duší naději.

Naděje se splnily. Na císařský trůn nastoupil mladistvý Michal III. Jeho matka císařovna Teodora, která tehdy vedla státní záležitosti, zrušila ikonoklastický zákon. Za patriarchu byl vybrán vzdělaný mnich Methodios, proslulý svou odaností k obrazům svatých. Pod Methodiovým předsednictvím se sešla církevní synoda, která na první postní neděli oficiálně vyhlásila obnovu úcty k ikonám v celé ortodoxní církvi. Všichni odpůrci svatých ikon i jiní heretici byli odsouzeni tak, jak je psáno v evangeliu sv. Matouše: „...pakli jich neuposlechne, pověz církvi; jestliže pak ani církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán,“ a v epištole sv. Pavla k Tit.: „Člověka ka kacíře po jednom i druhém napomenutí se odříkej,“. Ovšem nový patriarcha vše konal s krajní tolerancí. Všichni dřívější stoupenci ikonoklasmu, pokud se podrobili usnesení synody, byli ponecháni ve svých hodnostech a úřadech. Tato tolerance způsobila, že se obrat v dosavadní církevní politice uskutečnil naprosto hladce.

Uctíváme ikony jako plody modlitby, které nás přenášejí k svaté osobě zobrazené na ikoně a je projevem naší úcty k vyobrazené osobě. Ikona vyjadřuje zároveň blízkost, ale také nepřístupnost. Není tématem tohoto článku po-

pisovat význam ikon, proto si dovolím pouze stručně ocitovat o. Sergeje Bulgakova: „*Pravoslavný křesťan se modlí před ikonou Krista jako před samotným Kristem, který je přítomen ve své ikoně. Ikona zůstává předmětem a nestává se idolem nebo fetišem. Potřeba vlastnit ikonu vyplývá z konkrétního náboženského pocitu, kterému nestačí pouze sama duchovní kontemplace, ale který hledá bezprostřední přítomnost bytosti s duší a s tělem, což je pro člověka přirozené. Hospodin nám dává své společenství skrze přijetí Jeho Těla a Krve, tj. smyslově a hmatatelně. Podobné duchovní a hmatatelné společenství máme ve svatých ikonách, ale vždy je třeba pamatovat na hluboký rozdíl mezi ikonou a Eucharistií*“.

Od té doby každý rok pravoslavná církev oslavuje den vítězství nad herezí ikonoklastů a jiných herezí, které se objevily v prvních staletích křesťanství. Do dnes naše církve na památku vítězství nad herezí oslavuje ten den, kdy se po slavnostní liturgii koná moleben, který vyjadřuje triumf pravoslavi. Je to jeden z nejvznešenějších pravoslavných bohoslužebných obřadů. Spojuje se v něm hluboké svědectví a výchovný význam pro věřící, nejen pro poznání dogmat a tradic pravoslavné víry, ale i ve smyslu osvojení církevního řádu v životě pravoslavného společenství. Má tedy také význam pro život metropole, eparchie i farnosti a to v potlačování nemístné nedisciplinovanosti, která se často blíží až k hranici tak dnes běžné rozmazané světské svobodomyšlnosti.

Při zvláště slavnostní bohoslužbě a molebnu v první neděli velkého postu povznášíme děkovné modlitby k Bohu a vzpomínáme na všechny zemřelé, kteří pracovali ku prospěchu Pravoslavné církve, na lidi, kteří zvláště vynikli svou vírou. Modlíme se za umučené pro pravoslavnou víru, za padlé při obraně vlasti. Modlíme se za současné zastánce čistoty pravoslavi. Vše toto bylo vladkou Kryštofem zdůrazněno i na letošní oslavě Neděle pravoslavi v Karlových Varech.

Pravoslavi, které nám z Byzance přinesli svatí Cyril a Metoděj a které se potom rozšířilo na všechny slovanské země, bylo již čisté a skutečně ortodoxní. I na to si musíme vzpomenout v Neděli pravoslavi.

Do dnešního dne, i přes rozdílné existenční podmínky pravoslavných církví na celém světě, pravoslaví zachovalo kanonickou jednotu. Posilování této jednoty v dnešním světě je prvořadým úkolem všech pravoslavných.

V roce 1998 porada pravoslavných církví v Soluni konstatovala, že *během mnohých desetiletí účasti pravoslavných v ekumenickém hnutí ani jeden z představitelů kterékoli místní pravoslavné církve nikdy nezradil pravoslaví. Naopak, představitelé pravoslaví vždy prokazovali plnou věrnost soborům. Působili v plném souzvuku s kanonickými pravidly, s učením Všeobecných sněmů a Otců církve a podle svatých tradic Pravoslavné církve.*

MUDr. Jiří Karpowicz

ŽELEZNÝ BROD

Dne 23. března 2003 byla kaple sv. Jana Křtitele a sv. Ivana Českého požehnána radostnou událostí. Apoštolské kroky vysokopřeosvíceného vладыky Kryštofa vedly v tento postní čas do mladičké církevní obce v Železném Brodu, jež byla založena před necelými dvěma roky jím samotným.

Vладыka arciepiškop přijel nejenom vykonat božskou liturgii sv. Basila Velikého, ale především před svatou službou postříhl bohoslovce Jana F. Beránka na žalmistu a místního žalmistu Josefa Brožka požehnal do hodnosti hypodiákonu. Oba mladí klerici se pak vroucně modlili - podle vладыkova naučení - za celý svět.

Ve svém jímavém kázání vладыka otcovsky osvětlil shromážděnému věřícímu lidu život a sva-

tost velkého soluňského arcibiskupa sv. Řehoře Palamy, jemuž byla neděle zasvěcena. Též zdůraznil význam postního času pro každého z nás. Nesmírně zajímavá byla slova o hlubokém prožitku boží přítomnosti, která je zakoušena jako zářící světlo nekonečné boží milosti.

Po božské liturgii obec svého archijereje pozdravila při příležitosti třetího výročí jeho intronizace na stolec pražských světitelů. Poté byla vладыkovi věnována částice ostatků sv. mučedníka Kryštofa, ochránce poutníků a motoristů.

Po závěrečných modlitbách s námi všemi vладыka poobědval po vzoru starokřesťanských agapálních hodů.

*Igumen Marek,
žalmista Jan*

Velký vchod v maličké kapli sv. Jana Křtitele v Železném Brodu. Vedle vладыky Kryštofa uprostřed zleva hypodiákon Josef a o. igumen Marek. Zprava o. diákon Vladimír a nový žalmista Jan F. a bratr Martin Tomešek.

POZVÁNKA NA SHROMÁŽDĚNÍ BESEDY PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE

4. května 2003 se bude konat v Jihlavě 8. řádné shromáždění BPM.

Prosíme všechny členy a příznivce BPM, aby se zúčastnili shromáždění, na kterém se bude konat volba nového prezidenta.

Sv. liturgie začíná v 9.00 hod. v chrámu sv. Václava a sv. Ludmily v Jihlavě.

Stručný program valného shromáždění BPM:

12.30 hod. – zahájení a modlitba, přednáška o. J. Baudiše
dále zpráva o činnosti BPM za rok 2002, plán akcí BPM na rok 2003 a diskuse
volba nového prezidenta
ukončení a modlitba

blíže informace na tel. č.: 602 127 566

Dejan Randjelovič, prezident BPM

SETKÁNÍ V TĚŠOVĚ

informace pro zájemce

UBYTOVÁNÍ: chalupa

CENA: 1 900,- Kč

ZÁLOHA: 1 000,- Kč (v případě, že zrušíte účast a chcete-li zpět zálohu, je to možné jen pokud zajistíte náhradníka) Zálohu nutno uhradit: do 1. 6. 2003 – doplatek do 30. 6. 2003.

ODJEZD:

Praha 6, Dělostřelecká 7, 30. 6. 03 ve 9.00 hod.

PŘÍJEZD:

Praha 6, Dělostřelecká 7, 13. 7. 03 v 18.00 hod.

PROGRAM:

Ranní a večerní bohoslužby

1× výlet do Mariánských Lázní,

1× výlet do Aše – projížďka na koni výlety do přírody, k vodě, sport, výtvarná činnost, jazyky, hudba, příroda, divadlo, ekologie, etika.

Rozvíjení znalostí, schopností dle vlastního výběru.

S SEBOU:

1) spacák nebo přikrývku, oblečení na spaní, přezůvky

2) oblečení na ven: 2× tepláky, 3× tričko, 1× mikina, 1× svetr, 1× bunda s kapucí, 1× pláštěnka, 1×

sportovní obuv, 1× boty pevné turistické, 1× holínky, dostatek ponožek a spodního prádla, plavky!

3) hygienické potřeby: žínka, mýdlo, kartáček na zuby, pasta, hřeben (krém), kapesníky, 2 – 3 ručníky.

4) 1× oblečení vhodné do chrámu (kaple), vítány jsou oblíbené knihy, hry, hudební nástroj, psací potřeby,

5) doporučené kapesné 100,- Kč

Na setkání se těší má. Kateřina Mastíková, v. r.

Adresa pobytu dětí: Setkání dětí a mládeže

Těšov 9

pravoslavné církve Těšov

Těšov fara

354 94 Těšov

Telefony: pí. Ferdová – veřejná tel. stanice

354 693 453

mát. Kateřina Mastíková

354 525 852

ses. Jana Demjanová 606 802 998

PŘIHLÁŠKA

Přihlašuji své dítě na letní prázdninové setkání v Těšově u Mariánských Lázní v termínu od 30. 6. – 13. 7. 2003.

Jméno, příjmení: _____ Věk: _____

Rodné číslo: _____ Zdravotní pojišťovna: _____

Bydliště: _____

Telefon rodičům v době pobytu: _____ Záloha zaplacená dne: _____

Přihlášky, zálohy a poplatky posílejte na adresu: Pravoslavná církev v českých zemích, k rukám ses. J. Demjanové, Dělostřelecká 7, 160 00 Praha 6, tel.: 224315015, fax : 22431317

_____ podpis zákonného zástupce

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ-111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Čestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tuček tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 16,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 15,-.